

T. Budapest

Magyar Nemzeti Muzeu.

DEL BÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Kralja Petra ulica 30. szám. I. emelet. Telefonszám: 21-37, éjjel 24-88. Sürgőnycim: „Délbácska“ Novisad. Póstatákarékpénztári csekkszámja Zagreb: 46.692.

Novisad, 1928. augusztus 24

PÉNTEK

Előfizetési ára: egy óra 40 din; három óra 120 din fél évre 240 din; egész évre 480 dinár. Egyesszám ára hétköznap 1-50 dinár, vasárnaponként 2 dinár. Külföldre előfizetési díj egy hónapra 50 dinár.

A kormány tegnap minisztertanácson tárgyalta azokat az intézkedéseket, melyeket a parasztdemokrata koalíció ellen foganatosít

Bűnvádi eljárást indítanak Macsek és Krnjević ellen - A ljubljani nagygyűlés teljes egészében jóváhagyta a horvát parasztpárt magatartását - Újabb táviratot intéznek a berlini Interparlamentáris Unió elnökéhez - Beogradi hírek szerint a horvát delegáció nem juthat szóhoz Berlinben

Beográdból jelentik: A politikai körök figyelme tegnap kizárólag a parasztdemokrata koalíció ljubljani nagygyűlése felé fordult, amelyet tegnap délelőtt tartottak meg. Az érdeklődés annál nagyobb volt, mert kormánykörökben az a hír volt elterjedve, hogy a ljubljani nagygyűlésen robbannak ki az ellentétek a parasztpárt és a független demokrata párt között, amelyeket Macsek Vlatko dr. legutóbbi szeperatistikus állásfoglalása idézett elő.

Annál nagyobb volt azután a csaldás, amikor Ljubljanából az a hír érkezett, hogy a parasztdemokrata koalíció teljes egészében magáévá tette Krnjević Juraj dr. kiküldetését és Macsek Vlatko dr. ismert táviratát, amelyet a berlini interparlamentáris Unió elnökéhez intézett.

Mindezekon kívül, a ljubljani gyűlés határozatot hozott, amelynek értelmében újabb táviratot küldenek Berlinbe, amelyben ismételten tiltakoznak a beogradi csonkparlament delegációjának szereplése ellen.

A kormány most már erélyes rendszabályokhoz fordul

A hatás, amelyet a ljubljani nagygyűlésről érkező hírek kiváltottak, kezdetben igen kellemetlenül érintette a kormányt, később azonban már az a vélemény kerekedett felül, hogy most már a helyzet

határozott formákat öltött.

Kétségtelen — mondották kormánykörökben —, hogy ezután az egész parasztdemokrata koalíció felelős a történetekért s most már a kilátásba helyezett következmények végrehajtásával egyáltalában nem szabad habozni.

Valószínű, hogy már a jövő hét folyamán erélyes rendszabályokra kerül a sor.

A ljubljani események hatása alatt tegnap délelőtt Korosec Anton dr. miniszterelnök bizalmas tanácskozást folytatott Davidovics Ljubával és Groj Milánnal. A konferencián Korosec dr. kijelentette, hogy most már nem hajlandó megállni a fél uton s e tekintetben

hathatós támogatásra számíthat a demokrata párt és a Vukicsević frakció részéről.

Pribicsević kihallgatása.

Politikai körökben most sok szó esik Pribicsević Szvetozár királyi kihallgatásáról, amelynek pénteken kellett volna megtörténni. A ljubljani nagygyűlés után azonban nem látszik valószínűnek, hogy Pribicsević Szvetozár kihallgatására csakugyan sor kerül. Erre vonatkozólag legalább az a vélemény alakult ki kormány körökben, hogy Pribicsević audienciája lehetetlenné vált.

A demokraták is tanácskoznak.

A politikai helyzettel kapcsolatban tegnap délelőtt a demokratapárt is konferenciát tartott, amely kizárólag a parasztdemokrata koalíció elleni intézkedésekkel foglalkozott.

Az olasz kormányt teljesen kielégíti a jugoszláv kormány válaszcjegyzéke.

A jugoszláv kormány mint ismeretes hosszabb jegyzékben válaszolt az olasz kormány tiltakozására a spliti és sibeniki eseményekkel kapcsolatban. Mint most értesülünk, az olasz követ tegnap este adta át az olasz kormány válaszát, mely minden tekintetben kielégítőnek tartja a jugoszláv kormány által felajánlott elégtételt.

A olasz kormány válaszával kapcsolatban a kormány már tegnap délelőtt megtette a szükséges intézkedéseket a felelős személyek megbüntetésére, azonkívül elrendelte, hogy legidősebb spliti közigazgatási tisztviselő sajnálkozását fejezze ki az olasz konzulnak. A spliti főispán helyettesét a kormány felfüggesztette állásától.

A miniszterelnök nyilatkozik a parasztdemokrata koalíció ellen foganatosítandó intézkedésekről

A kormány tagjai tegnap este 6 órától este fél 9 óráig minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács után Korosec Anton dr. miniszterelnök a következőket mondotta az újságíróknak:

— A mai kormány, amely megalakulása óta azon volt hogy békésen dolgozzon és a békés együttműködést elősegítse, ma is ugyanolyan értelemben folytatja működését, ami azonban egyáltalában nem jelenti azt, hogy ne védekezzék azokkal szemben, akik a fennálló törvényeket és az Alkotmány tételes intézkedéseit akarják megbontani. A mai minisztertanácson megbeszéltük azokat az intézkedéseket, melyeket szükségesnek tartjuk, hogy

a törvényeket mindenkivel szemben tiszteletben tartassuk.

Tanácskozásunk még nem fejeződött be s azt legközelebb folytatni fogjuk.

A miniszterelnök nyilatkozata alapján politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy a kormány

bűnvádi eljárást indít Macsek dr. és Krnjević Juraj ellen.

Erre vonatkozólag teljes az összhang a kormánykoalíció kebelében s főleg Korosec miniszterelnök az, aki a represzáliák kérdésében határozott álláspontot foglal el.

Az interparlamentáris unió állítólag visszautasította a horvátok memorandumát

Beográdba érkező hírek szerint az interparlamentáris unió albizottsága kézhez vette a horvát parasztpárt memorandumát, melyet azzal a megokolással utasított vissza, hogy nem tartja ildomosnak

beleavatkozni egyes államok belügyeibe.

Miután pedig a horvátok felterjesztése tisztára belügy, az interparlamentáris Unió nem foglalkozhat a memorandummal.

A ljubljani nagygyűlés

A parasztdemokrata koalíció nagygyűlését dr. Macsek Vlatko nyitotta meg nagy beszéddel, amelyben örömeinek adott kifejezést a fölött, hogy a haladó szlovének is csatlakoznak a horvát nép szabadságharcához. Azután nagy vita fejlődött ki a parasztdemokrata koalíció állásfoglalására vonatkozólag a horvát parasztpárt táviratával szemben, amelynek folyamán a gyűlés egyhangúlag hozzájárult a horvát parasztpárt magatartásához, majd rezolúciót fogadott el, amelyben hozzájárulását mondja ki a parasztpárt állásfoglalásához.

Londonból jelentik: A legtöbb angol lap, élén a Times-szel nagy jelentőséget tulajdonít a horvát képviselők által a berlini interparlamentáris konferenciához intézett tiltakozó táviratnak, amelyben a beogradi parlamenti gyilkosságra való hivatkozással megtagadják a jugoszláv parlamenti delegációnak azt a jogát, hogy a konferencián Horvátországot képviselje. A lapok hozzátesszik, hogy a jugoszláv kormány — a miniszterelnök nyilatkozata szerint — a horvátoknak ezt a lépését, az állam egysége elleni büncselekménynek minősíti és a Berlinbe küldendő horvát delegáció összes tagjai ellen bűnvádi eljárást szándékozik indítani.

Rövidesen megkezdí működését Noviszádon az Országos Iparosbank kirendeltsége

Az ideiglenes igazgatóság eddig mintegy hatmillió dinár kölcsönt utalt ki az Iparkamara területén működő iparosoknak

Az iparbankról szóló törvény értelmében az elmúlt év során megkezdte a működését az Országos Iparosbank beogradi központi intézete, valamint a zagrebi fiókin-tézet. Az Iparosbankról szóló törvény elren-deli, hogy Ljubljanában és Szarajevóban fiókokat, Splíben, Szkopljében és Noviszádon kirendeltségeket kell felállítani.

A fiókok, illetve a kirendeltségek létesíté-ése ügyében az elmúlt hó során értekezletet tartott, a bank központi igazgatósága. Az értekezlet kimondotta, hogy mivel Ljubljanában egyenlőre nem látszik biztosítottnak a fiók-intézet felállítása, az ottani Állami Jelzálog-bank látja el az érdekelt iparosok finanszi-rozását, míg Szarajevóban még ebben az évben felállítják a fiókin-tézetet.

A noviszádi kirendeltség ügyében alkalmunk volt beszélgetést folytatni Grkinics Száva ipartestületi alelnökkel, aki munkatár-sunknak a következő felvilágosítással szolgált:

A központi igazgatóság multhavi ülésé-nek határozatát, amelyben kimondotta, hogy a ljubljani iparosokat a Jelzálogbank ottani fiókja látja el kölcsönrel, több lap félremagyarázta és úgy tüntette fel a dolgot, mintha valamennyi fiók és kirendeltség székhelyén a Jelzálogbank intézné a finanszirozását. Ezek az újsággözlemények természetesen nagy konsternációt keltettek a vajdasági, különösen a noviszádi iparosok között, akik erőlyesen kikelték az állítólagos határozat ellen és kö-

vetelték, hogy az Iparosbank a törvény ren-delkezései értelmében járjon el. A kedélyek csak akkor nyugodtak meg, amikor illetékes helyről azt az ígérletet kaptuk, hogy a Vojvo-dina, amely a részvények jegyzése tekinté-ében a második helyet foglalja el és üzleti forgalma napról-napra emelkedő irányzatot mutat, amely körülmény természetesen a ki-rendeltség fennállását is biztosítja, — soron-kívül megkapja a kirendeltséget.

A kirendeltség felállításáig az ipartestü-letnél működő ideiglenes igazgatóság jogosult arra, hogy

a részvényeseknek ötvenezer dinárig, nem részvényeseknek pedig harminc-ezer dinárig hitelt nyujt, Amely ipartestületben nem létesült ilyen ideiglenes igazgatóság, az iparos-ság a noviszádi ipartestület utján kaphat kölcsönt.

A noviszádi Kereskedelmi és Iparkamara területén élő iparosoknak, akik az ideiglenes igazgatósághoz fordultak kölcsönért, ed-dig közel

hatmillió dinár kölcsönt uttaltak ki.

Véleményem szerint, az iparosok hitel-kérdésének ügye, jóllehet a kirendeltség még nem alakult meg, az ideiglenes igazgatóság működésével is minden tekintetben kielégítő-nek mondható.

Megkezdte ülésézését Berlinben az interparlamentáris konferencia

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés épületében tegnap kezdte meg ülésézését az interparlamentáris konferencia. A termet vi-rággal díszítették fel. Az elnök megnyitójá-ban üdvözölte azt az intézkedést, amellyel Németországot választották a konferencia színhelyéül. Reméli, hogy a kongresszus résztvevői meglelédeéssel térnek majd haza, meglelédeéssel a németországi tartózkodás és a végzett munka után.

Az interparlamentáris Unió teljes ülésén Müller német birodalmi kancellár nagy be-szédben emlékezett meg mindenekelőtt a jugoszláv csoport halottairól Jovanovicsról és Rádics Istvánról, a parlamentárizmus egyik legtekintélyesebb képviselőjéről, akit kötele-sége teljesítése közben ért a gyilkos gölyő. *Az egész civilizált világ — mondotta a kan-cellár — a legélesebben elítéli a borzalmas merényletet.*

A Kellogg-paktum a legünnepélyesebb módon szentesíti a háboru legkülönbözőbb válfajait

Londonból jelentik: A Times newyorki közlése szerint Borchard egyetemi tanár, a nemzetközi jog egyik legkiválóbb amerikai szaktekintélye a williamstowni politikai inté-zetben tartott előadásában, a legkiméletlenebb támadást intézte a Kellogg-féle békepaktum ellen, amelyet szerinte az angol és francia kikötések és fenntartások tökéletesen kivet-közttettek eredeti jellegéből és megfosztottak minden hatályától, a háboru kizárása vagy elkerülése tekintetében.

A paktum nemcsak hogy nem akadályozza meg a háborut, ellenkezőleg a leg-ünnepélyesebb módon elismeri és szentesíti, a fenntartásokban érintett háboruk legkülöm-bözőbb válfajait és a mindenkor érdekelt félre bizza annak önkényes eldöntését, hogy mely esetben van joga a önvédelemhez. Borchard tanács végül kijelentette, hogy biz-tos tudomása szerint, az amerikai szenátus többsége osztja az ő nézetét és a paktum ratifikálását meg fogja tagadni.

A romániai nemzeti kisebbségek együttes küldöttségét menesztenek Genfbe, a türhetetlen korrupció megszüntetéséért

Aradról jelentik: Romániában a pana-maügyeknek ugylátszik sohasem lesz vége. A közigazgatási hatóságok súlyos visszaélé-seinek hosszú sorozatába tartoznak a vám-hivatalnokok nagyarányu sikkasztásai, ame-lyeket már két esztendővel ezelőtt felfedeztek anélkül, hogy a tetteseket eddig felelősségre vonhatták volna. Ezenkívül idetartozik annak a három milliárd lejnek az ügye is, amelyet Bratianu Jonel idejében annak rendje-módja szerint eltüntettek az állami számadásokból és végül az a legújabb két eset, amikor a nagy állami területeken fekvő petroleumfor-rásokat eladták, de nem számoltak el az ár-ával az államnak, végül az amerikai könyv-szakértők által néhány nappal ezelőtt felfede-zett, sok évre visszamenőleg felderített vasuti jegycsalások.

Mindez arra készítette a Magyar Párt elnökségét, hogy augusztus 26-ra Aradra vá-jasztmányi ülést hívjon össze és erre a ta-nácskozára meghívja a Romániában élő sváb és szász csoportok képviselőit is. Ezen az ülésen olyan határozat meghozatalára készül-nek, amelynek értelmében a három nemzeti kisebbség együttes küldöttségét meneszt Genfbe, a Népszövetség elé. A küldöttség felkéri a Népszövetséget, küldjön ki hely-szini bizottságot a romániai állami ellenőrzés megvizsgálására, egyúttal az amerikai szakér-tők véleményének megismerése végett, mert ennek a véleménynek végső következtetése az, hogy sem az utazási jegyek, sem pedig a vasuti építkezések és jövedelmek Romániában nincsenek semmiféle ellenőrzés alatt.

A memorandum további során kiemelik

azt is, hogy a baksis rendszer, a Magyaror-szágtól elcsatolt területeken napról-napra job-ban terjed, úgyhogy a lakosság legtörvénye-sebb igényeit is csak a hivatalnokok meg-vesztegetése árán veszik figyelembe. Az igaz-ságszolgáltatás terén mostmár tökéletes an-archia van, mert a jogkereső közönség három, négy, sőt öt évig is pörösködhét, amíg végre bírói ítéletre kerül a sor. A ma-gasabb kulturális fokon álló nemzeti kisebb-ségeket a bukaresti államférfiak tehetetlen-sége napról-napra jobban balkánizálja és ha csak hamárosan segítséget nem kapnak, rövi-desen koldusbotra jutnak.

A városi köztisztasági vállalkozó havi szubvenciójának 100.000 dinárra való felemelését kéri

Ez esetben nagyobb befektetést eszközöl a seprőgépek és egy tank beszerzésére

Megirtuk a napokban, hogy a városi köztisztasági állapotok tanulmányozására ki-küldött ad hoc bizottság felszólította Djako-vics Szimeon köztisztasági vállalkozót,

térjén át az uccák motorikus erővel való karbantartására s szerezzen be e célból egy motorseprőgépet és egy szemétkihordó kocsit.

Tekintettel azonban arra, hogy a gépek beszerzése jelentékeny anyagi befektetéssel jár, a városi tanács hozzájárul ahhoz, hogy garanciát vállal a vállalkozóért az illető cég-nél, mely a rendelést megkapja s a vételössze-get a vállalkozó havi szubvenciójából hozza levonásba.

Borota Braniszláv dr. polgármester a bizottság határozata alapján tegnap magához hívatta Djakovics Szimeont és közölte vele a város feltételeit, amelyeket Djakovics elfoga-dott, egyben azonban arra kérte a polgár-mestert, hogy

a város emelje fel az eddigi havi 60.000 dináros szubvenciót havi 100.000 dinárra,

mert tekintettel a horribilis befektetésre, amely csaknem 400.000 dinárt tesz ki, nem tudna kötelezettségének megfelelni s egyébként is anyagi erejét meghaladó túl nagy kiadásokba bocsátkozna, amelyek nem állnak arányban a jelenlegi bérösszeg nagyságával.

A polgármester tudomásul vette a köz-tisztasági vállalkozó kérését, amelyet a köz-gyűlés elé fog terjeszteni, egyben pedig uta-sítást adott a műszaki hivatalnak, szerezze be az egyes cégektől a szükséges ajánlatokat, hogy a gépeket mielőbb megrendelhesék.

Véres uccai zavargások Rigában

Rigából jelentik: Tegnap este véres uccai harcra került a sor, a lett független szocialista párt egyik tüntetőcsoportja és a rigai rendőrség között. A harc folyamán több-száz munkás és rendőr megsebesült. A za-vargások oka a kormány legújabb rendelete, amely feloszlatta a különböző munkásszerve-zeteket. A rigai kikötőben általános sztrájk tört ki. A rendőrség többszáz letartóztatást eszközölt és rengeteg házkutatást foganato-sított.

Nyolc évi álom után felébredt

Johannisburgból jelentik: Egy fiatal leány, aki nyolc évig letargikus álomban fe-küdt, most felébredt. Beszélni nem tud s a hozzá intézett szavakat sem érti meg. Az or-vosok csodájára járnak a hosszú álomból felébredt leánynak.

— Művészi fényképeit foto „Meteor“-nál olcsón szerezheti be, Dunavska 22.

Veszedelemes leánykereskedőt fogott a noviszádi rendőrség, aki Veliko Gradiste egyik lebujaiba akarta szállítani áldozatait

Nálam csak két hónapig maradnak a leányok, azután elküldöm őket és „friss árut” hozatok - mondotta a leánykereskedő a kihallgatáson

A Délszerbia felé terelődő leánykereskedelem egyik újabb hiénája került tegnap a noviszádi rendőrség kezére. Az utóbbi időben mintha ellanyhult volna ez a rettenetes foglalkozási ág, amely körülmény elsősorban a noviszádi rendőrség éberségének tulajdonítható. Ezzel magyarázható, hogy a délszerbiai lélekfűrók csak nagyritkán látogatnak el a Bácskába, ahol pedig előszeretettel válogatják ki a szerbiai lebujaikba szállítandó anyagot, mert a bácskai lányok — szerintük — a legkelendősebb portéka a délvidéki kéjencek számára.

Tegnap is inkább a véletlen juttatta a rendőrség kezére Bogdanovics Szlavko 40 éves leánykereskedőt, aki a szerbiai Veliko Gradistén „Velika Szrbija” címen „szállodát” nyitott. Bogdanovics két nappal ezelőtt érkezett Noviszádra s az egyik állomás melletti szállodában szállt meg. Itt azonnal érintkezésbe lépett adélszerbiai leánykereskedők egyik megbízottjával, akinek előadta, hogy

friss árura van szüksége s ezért jelentékenyebb összeget hajlandó áldozni.

A megbízott nyomban eleget tett a megbízásnak s egy rendkívül csinos leánnyal lépett érintkezésbe, akiről tudta, hogy jobb családból való s hogy ezidő szerint nincs rendes foglalkozása. A közvetítő még aznap össze is hozta a leányt Bogdanovicsal, aki rövidesen elő is adta, hogy csinos külsejű „mindenes” leányra van szüksége.

Bogdanovics azután elmondotta, hogy az üzlet

társas alapon bonyolódik le s ő mint tulajdonos, a leány keresetének 50 százalékát kapja.

A leány felháborodva hallgatta a borzalmas ajánlatot s bár színelig belement az üzletbe, azonnal jelentést tett erről a főkapitányságnak, ahonnan detektíveket küldtek ki a leánykereskedő előállítására.

A detektívek éppen akkor léptek be, amikor

Bogdanovics nagy dárídót csapott a kitérő üzlet reményében s nagyban fogyasztotta el a buteliás borokat

Előállításakor nem is tagadta, hogy csinos szobaleányokat akart szerződtetni hotelje részére.

— Hát olyan nagy bűn ez? — mondotta Bogdanovics csodálkozva. Minálunk Szerbiában nem veszik ezt olyan komolyan. Maga a főszolgabíró is engedélyt adott, hogy leányokat tarthassak az üzletben.

A leánykereskedő azután bevallotta, hogy csakugyan társas alapon akarta lebonyolítani az üzletet. Veliko Gradistén ez egy általánosan ismert szokás, hiszen nem volna igazságos, ha csak a leány keres a kitérő üzletmeneten, a gazdának is kell, hogy jusson ötven százalék belőle.

— Nem is olyan nagy strapa ez, tessék elhinni — mondotta Bogdanovics. En csak két hónapig tartom a lányokat, azután kidobom őket és friss árut hozatok.

Maga a főkapitány helyettes is csodálkozott ezeken a vakmerő kijelentéseken, amelyeket a Veliko Gradistei „szállodatulajdonos” olyan nyílt őszinteséggel elmondott. Még neki állt feljebb, hogy ilyen „csekélységekért” tartóztatják.

A rendőrség őrizetbe helyezte Bogdanovicsot és feljelentést tett ellene az ügyészségnek.

Huszonhét dalegylet és háromezer dalos vesz részt a „Frohsinn” negyvenéves jubileumi ünnepélyén

A dalosversenyen csak német dalárdák vesznek részt — Fényes keretek között bonyolítják le a jubileumi ünnepélyt

Megirtuk, hogy a noviszádi „Frohsinn” dalegylet, szeptember 8-án és 9-én ünnepli fenállásának negyvenesztendő jubileumát. A rendezőség nagyszabású előkészületeket tesz a jubileum méltó megünneplésére, amely csakugyan fényes keretek között fog lebonyolódni.

Eddig már huszonhét dalegylet jelentette be részvételét a dalversenyen.

A vidéki német dalárdák közül a következők vesznek részt a jubileumi ünnepségeken: Deutscher Gesangsverein Belackva, Deutscher Männergesangsverein Pansevo, Sztari Vrbasz, Gajdobra, Jarak, Zsabaly, Bánátszki Deszpotovac, Pribicsevcevo, Bacski Bresztovac, Mariolana, Vukovar, Pansevo és Belackva, továbbá Deutscher Gesangsverein India, Deutscher Gesangs- und Musikverein Oszijek és Ruma, Landwirtschaftlicher Gesangsverein Belackva, „Eintracht” Nova Pazova, Deutscher Gesangsverein Heufeld, „Eintracht” Novi Vrbasz, Weinproduzenten Versec, Evangelischer Gesangsverein Káty, Deutscher evangelischer Jugendchor Noviszád, Bürgerlicher Gesangsverein Velika Kikinda, Deutscher Gesangsverein Zemun, Gesangsverein der Gewerbetreibenden Versec, Deutscher Gesangsverein Velika Kikinda és Marburger Männergesangsverein Maribor.

A szubotica-i Iparos és Polgári dalárda küldöttségileg jelenik meg a jubileumi ünnepélyen s csak az esti hangversenyen vesz részt. Mint a hangverseny résztvevői szerepelnek továbbá a noviszádi Polgári Magyar Daloskör, a „Neven” dalegylet, a Muzicko Društvo és a petrovaradini „Neven” dalegylet.

A kétnapos ünnepségek programja a következő:

Szeptember 8-án:

Reggel a vendégek fogadtatása a pályaudvaron.

Reggel 8 órakor a német dalosszövetség megalakítása.

Délután 3 órakor a „Frohsinn” közgyűlése az „Odeon” moziteremben.

A gyűlés után a „Frohsinn” testületileg kivonul a temetőbe, ahol koszorút helyez el a dalegylet összes elhunyt alapítóinak a sírjára, azonkívül gyászdalokat énekel Obermüller Ferenc a „Frohsinn” volt elnökének és Dussing Hans alelnök sírjánál.

Délután az addig megérkezett vendégek elhelyezése.

Este fél 9 órakor ünnepi diszeloadás a „Szloboda” nagytermében. Színelig kerül Mayer-Förster világhírű színműve „Alt-Heidelberg” (Heidelbergi diákélet) a verbászi német egyetemi ifjuság közreműködésével.

A darab előadása után ismerkedő estély a „Szloboda” éttermében.

Szeptember 9-én:

A vendégek fogadtatása az összes vonatoknál.

Délután 10 órakor gyülekezés a Lövdében, onnan indulás a katolikus és az evangélikus templomokba, ahol hálaadó istentiszteleteket tartanak.

Istentisztelet után gyülekezés a katolikus templomudvarban, onnan valamennyi résztvevő zászlókkal a Lövdébe vonul.

Délután fél 11-től 12-ig a „Kulturbund” közgyűlése.

Délután fél 1-től fél 2-ig ünnepi bankett a Lövdében.

Fél 2—3-ig a vidéki német tornászok tornamutatványai és gimnasztikai gyakorlatai.

Délután fél 4 órakor a dalosverseny kezdete. A megállapodás szerint minden egyes dalegylet 1 kötött és egy szabad választású dalt énekelhet. A városi dalegyletek Schubert Ferenc „Di Liebe” című dalát énekelik, a községi egyletek pedig Schubert Ferenc „Lindenbaum” című dalát.

A vegyeskarok kötelező dala Schubert Ferenc „Heidenröslein”-ja.

Este fél 9 órakor díjkiosztás, utána a „Frohsinn” és a díjakat nyert dalegyletek valamint a noviszádi dalegyletek hangversenye a Lövdében.

A rendező bizottság

közel 3000 résztvevőre számít s már eddig is 500 lakást foglalt le a vendégek elszállásolása céljából.

Miután egyébként a „Kulturbund” közgyűlésére is nagy tömegek felvonulása várható, a rendezőség most azon fáradozik, hogy esetleg tömegszállításokban is elhelyezhesse a vendégeket.

A dalosversenyen rendkívül értékes díjak kerülnek kiosztásra, nagyrészt ezüstkélyhek a legművésziesebb kivitelben. A dalosverseny alkalmából vigaszdíjak is kerülnek kiosztásra azok között, akik a főversenyen nem nyertek díjat.

A színházbizottság kiírta a pályázatokat a noviszádi színház építkezési terveire

20.000, 10.000 és 5000 dináros pályadíjakat tűztek ki

A noviszádi színházi bizottság szerdán délután 6 órakor ülést tartott, amelyen most már végérvényesen elhatározta, hogy

kiírja a pályázatokat a noviszádi színház építkezési terveire.

A bizottság értékes pályadíjakat is tűzött ki, amennyiben a legjobb tervet 20.000, a másodikikat 10.000 és a harmadikat 5000 dinárral jutalmazza.

A pályázatban résztvehetnek az SHS állampolgárságu építészek és mérnökök, akik külföldön élnek. A bizottság azonkívül elhatározta, hogy felkéri dr. Dülfer egyetemi tanárt, a híres németországi színházépítő szakértőt, valamint a Hoppe és Schön színházépítő céget, hogy

színtén nyujtsák be ajánlataikat a már előzőleg ismertetett tervek alapján.

A pályázatok határideje: 1928. november hó 30.

A bizottság azután megválasztotta a bírálóbizottságot, amelynek elnökségét dr. Borota Branislav polgármester vállalta. A bizottság tagjai: dr. Adamovics István, dr. Jovanovics Tosa beograd-i egyetemi tanár és Plavsics Nikola műszaki tanácsos.

A pályázati feltételek egyik legfontosabb kikötése, hogy a színházépület 10—12 millió dinárnál többbe nem kerülhet s hogy csak emeleti páholyok építhetők, míg a földszint kizárólag a földszinti ülőhelyek és a földszinti állóhelyek céljaira szolgálhat.

Nagyszabású amnesztia Albániában

Tiranából jelentik: Achmed Zogu királlyá koronázása alkalmából messzemenő amnesztia lesz, amely a közönséges bűnösökre is ki fog terjedni. A rendkívüli katonai törvényszék által hozott legutóbbi halálos ítéletek végrehajtását felfüggesztették, minthogy a halálraítéltek valamennyien kegyelmet fognak kapni.

Berlini jelentés szerint Vilmos herceg, Albánia volt fejedelme úgy nyilatkozott, hogy jogairól sohasem mondott le. Most is Albánia fejedelmének tartja magát, egyedül neki lehet törvényes igénye Albánia trónjára. Befogja várni az alkalmas időpontot, hogy jogait érvényesítse.

HIREK

1928. Augusztus 24. Péntek

Római katolikus: Bertalan. Protestáns: Bertalan. Gör. keleti: (Augusztus 11.) Auplusz. A Nap kel 5 óra 2 perckor, nyugszik 6 óra 36 perckor.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Az egész országban nagyrészt derült idő volt, mérsékelt északnyugati szelekkel, kevés esővel. A hőmérséklet az egész országban csökkent.

Időjárás: Nagyrészt derült és szép idő várható, mérsékelt északnyugati szelekkel, eső nélkül. A hőmérséklet nem változik. Noviszádon a hőmérséklet minimuma 13 C°, maximuma 29 C° lesz.

Magyar Szülők! Szeptember 1-én kezdődik a beiratás az elemi és polgári iskolákban. Minden magyar szülő a saját anyanyelve szerint írassa be gyermekét. A közoktatásügyi miniszter legutóbbi rendelete értelmében megszűnt a névvegyelemzés; az iskolaigazgatók tehát a szülők kívánsága szerint kötelesek a gyermekeket beírni! Ne feledkezzetek meg a polgári iskoláról sem s minden magyar szülő becsületbeli kötelességének tartsa gyermekét a polgári iskolába beírni, ahol nem fizetnek tandíjat s ahol a tanulók ingyen kapják a tankönyveket. Ha nem támogatjátok a magyar polgárit, a minisztérium kiméltetlenül bezárja az egyetlen magyar középiskolát Noviszádon.

— Püspöki konferencia Zagrebban. Aksamovics Antun gyakovoi és Marusics Josip szenji püspök tegnap Zagrebban megbeszélést tartottak dr. Bauer Ante érsekkel. A megbeszélésen a zagrebi nagyszeminárium és más egyházi kérdésekről tárgyaltak.

— A Katolikus Olvasó és Gazdakör felkéri a „Gyimesi Vadvirág“ összes szereplőit, hogy szombaton, f. hó 25-én este fél 9 órakor a Kőr helyiségében megjelenni szíveskedjenek. — A rendezőség.

— A kereskedelmi és iparosifjuság kongresszusa Noviszádon. A kereskedő és iparosifjuság szövetsége augusztus 26-án és 27-én kongresszust rendez Noviszádon. A kongresszus augusztus 26-án délelőtt fél 10 órakor tartja tanácskozását a tőzsde nagyertermében. Az ülésen a noviszádi kereskedelmi kamara képviselőjében Dr. Mirkovics Mijó szerepel mint előadó. Délután 1 órakor ünnepi bankett lesz a Kereskedelmi Ifjuság helyiségeiben (Zmaj Jovana Jovanovicsa ucca) utána pedig kirándulás Karlovicra. Másnap a kongresszus tagjai meglátogatják a várost és Noviszád nevezetességét.

— Az állami nyugdíjasok figyelmébe. A minisztertanács 61.000 számú határozatával tízmillió dinár hitelt bocsátott rendelkezésre, hogy ebből kielégítést nyerjen az olyan állami alkalmazottak hátramaradottaknak fizetési különbözete, akiket a régi nyugdíjtörvény rendelkezéseiből az új nyugdíjtörvénybe átvettek, továbbá akik teljes szolgálattal vonultak nyugdíjba, 65. életévük betöltése után. A fentebb megnevezett családtagok és nyugdíjasok haladéktalanul jelentsék be járuléki iránti igényeiket annál az állami pénztárnál, ahol eddig nyugdíjukat felvették. A bejelentésben fel kell tüntetni az elhunyt tisztviselő nevét, foglalkozását, illetékességét, szolgálati helyét, valamint fizetésének nagyságát a régi és az új törvény szerint. A bejelentéseket legkésőbb szeptember elsejéig kell benyújtani. Bejelentési mintát a Hivatalos Lap augusztus 6-iki száma tartalmaz.

— Áthelyezett orvosnő. Szófia D. Popovityka adai orvosnőt saját kérelmére áthelyezték Szomborba.

— Műkedvelő előadás Kulán. A kulai Iparos Datárda műkedvelői f. hó 19-én sikerült és nagyon látogatott előadást tartottak a „Zöldkert“ vendéglőben. Az életre való gárda újból megmutatta, hogy tud szépet alkotni és hatásos működést kifejteni. Három egy felvonásos bohózatot igen ügyesen s a közönség teljes elismerése mellett adták elő. Ezenkívül három magánszám is volt, melyekben a szereplők sok tapsot arattak. A kitűnő erkölcsi és anyagi siker bizonyára újabb munkára ösztönzi a dalárda tagjait.

— Dr. Markovics Giga szabadságon. Markovics Giga dr. noviszádi városi gazdasági tanácsnok augusztus 26-án négyheti szabadságra utazik. Távolléte alatt Sztakics Sztóján városi tanácsnok fogja helyettesíteni.

— Arató ünnepély Kulán. A kulai r. kath. ifjusági egyesület aug. 26-án nagyszabású arató ünnepélyt rendez, melynek műsora a következő: D. e. 10 órakor ünnepi istentisztelet. D. u. 2 órakor gyűlésés és a piac-téren, honnan díszes felvonulás lesz az uccákon. Este 8 órakor a „Zöldkertben“ színi előadás. Színré kerül Csité Károly 3 felvonásos népszínműve: „Hej, de szép a lakodalom“. Az utóbbi években úgy a magyar, mint a német katolikus ifjuság Raile Károly plébános vezetése mellett egyesületbe tömörült és önképzés által igyekeznek általános ismereteiket gyarapítani és egyben a gárda társadalmi kulturális feladatát elősegíteni.

— Motorkerékpárosok halálos karambolja. Frankfurtból jelentik: A stádion versenypályán szerdán este tréning közben Lejour angol motoros távversenyző összeütközött egy másik versenyzővel. A motorkerékpárok felborultak, Lejour koponyatorét szenvedett és a kórházban nem sokkal utóbb kiszendvedt. A másik versenyző csak könnyebben sérült meg.

— Halálra ítélték egy hadnagyot, mert a világháborúban megadta magát a bolgároknak. A hadbíróság husz évi börtönrre ítélte Gyoric Zdrávko gyalogsági hadnagyot, mert 1915. október 29-én szakaszával együtt megadta magát egy sokkal gyengébb bolgár osztagnak. Gyoric ezután a szerbek legnagyobb ellensége lett és kizozta a bolgár hadifogságba esett szerbeket. Miután az elsőfoku bíróság ítéletét a felsőbb katonai bíróság megváltoztatta és a hadnagyot halálra ítélte, amit a semmitőszék is jóváhagyott, Gyoric Zdrávkot rövidesen kivégzik.

— Betörés fényes nappal. Mrgyanov Mária adai divatáru kereskedő üzletébe betörtök augusztus hó 22-én déli 12 és 1 óra között, amíg a tulajdonos hazament ebédelni. Elvitték az üzlet tulajdonos pénztárcáját 2000 dinárnyi tartalommal, valamint több értékpapírt és váltót. A szomszédok egy rövid nadrágos ismeretlen fiatalemberre gyanuszkodnak, akit láttak ott az ajtó előtt járkalni 12 után. A rendőrség a csendőrséggel karöltve folytatja a nyomozást.

— Halálozás. Petrovics Koszta tekintélyes adai földbirtokos szerdán délután szélhűdés következtében meghalt. Ugyazintén Liberman Soma kereskedő szerdán délelőtt tifusban meghalt.

— Angol pilóták halálos repülőszerecséltensége. Londonból jelentik: A nottinghami repülőklub két tagja tegnap este repülőgéppel lezuhant és elevenen megégett. A repülőgép teljesen elhamvadt.

— Véres harc a le havrei sztrájkoló munkások és a rendőrség között. Párisból jelentik: A le havrei, immár hetek óta huzóteherhordó-sztrájk során éles incidens történt. Az incidens oka az, hogy a sztrájkoló munkások pótlására Le Havreba érkezett munkáscsoportok csaknem kivétel nélkül külföldiekből állanak és napi nyolcvan frankot keresnek, holott a sztrájkoló munkások csak harmincyolc frankot kerestek naponta. Az összeütközés során számos súlyos sebesülés történt és a rendőrség több verekedőt letartóztatott.

Megkerült Risztics csuprijai milliomos elveszett leánya

Risztics Ljubica, a leggazdagabb csuprijai kereskedő leánya a franciaországbeli Louvin egy panziójában nevelkedett. A romantikus regények azonban megbolygathatták kissé a fejét, mert egy napon a sétáról nem tért többet vissza. Az öreg Risztics odalenn Csuprijában szörnyen megijedt a hírre és feleségének is volt mit hallani, mert az asszony terve volt az, hogy a leány menjen Louvinba, mintha Csuprija nem is lett volna elég jó. A szemrehányás azonban nem segített semmit, mire Risztics bement a csuprijai takaréka és betétkönyvének felmutatása ellenében olyan összegeket vett ki, hogy a jámbor pénztáros utána be is csukhatta volna kasszáját.

A csuprijai takaréka megkönnyítésének legjobban Gerard híres párisi detektív örült meg, mert a dinárok frankokba változva az ő kasszájába vándoroltak. A derék Gerard a pénz vétele után tíz detektív segítségével kezdte kutatni a kis Ljubicát. Minden helyet kiszimatoltak Gerard emberei, a leánykereskedők tanyáit hetekig veszélyeztették, de Ljubica csak nem került elő. Mindenhol keresték csak Párisban nem, pedig Ljubica ott költötte el az utolsó pénzküldeményt, amit Csuprijából kapott. Quartir Latin és Montmartre bohém tanyáinak volt vendége, míg pénze volt. Addig nagyon tetszett neki a bohémélet, de csakhamar megismerte annak kellemetlen oldalait is és amikor már elege volt a koplalásból rászánta magát és levelet írt Csuprijába, hogy él, jól van, csak pénze nincs. A boldog papa a levélre mindent elfelejtett és küldött Párisba egy jegyet a Simplonexpresszre. Es Ljubica most óránkénti 70 kilométeres sebességgel száguld Csuprija felé.

— A starakanjizai Iskolánövérök zárdája elemi és polgári (szerb és magyar tannyelvű) iskolába járó bennlakó leányövédeket vesz fői 600 dinár havi tartásdíjjal. Érdeklődők prospektusért forduljanak az intézet főnöknőjéhez.

— Gondatlanságból okozott emberölés miatt helyezték vád alá a sztárfutaki szerencsétlenség okozóit. Megirtuk tegnap, hogy Glumac Bogdán vizsgálóbíró és Vukovics dr. államügyész egy szakértő kíséretében kiszállt a sztárfutaki Seitz-féle malomba, hogy megállapítsa kit terhel a felelőség a malom fürdőjében történt katasztrófaért, amelynek áldozata Antonijevics Lyubica cserevici leány, aki tudvalevőleg fürdés közben rosszul lett és a csővekből kiáramló gáz következtében meghalt. A bizottság megállapította, hogy az a cső, mely a kádat a kályhával összeköti több helyen meg volt repedve s hogy a fürdő építkezése egyáltalában nem felel meg a legprimitívebb követelményeknek sem. Miután ez esetben tehát kizárólag a fürdő tulajdonosa és annak üzletvezetője felelősek a halálos balesetért, az államügyész a vizsgálóbíró indítványára gondatlanságból okozott emberölés miatt vád alá helyezte a fürdőépület tulajdonosát és annak üzletvezetőjét.

— Hogyan pótolhatjuk a takarmányhiányt? Többször volt már nagy szárazság, amikor a takarmány teljesen elpusztult. Az idek is nagy gondot okoz a gazdának, mert már buzával etetik a lábas jószágot. Pedig van valami, ami kis fáradsággal pótolhatja a takarmányt. Nem is oly régen, 1866-ban vadgesztenyeliszttel etették a házi állatokat. Most is ezzel kellene kísérletet tenni. Teljesen pótolja a takarmányt. Az érett vadgesztenyét meghántoljuk, a tiszta magvát megszáritás után összemorzsoljuk. Az így nyert lisztet tiszta vízben 3—4 óráig áztatjuk, azután a vizet leszűrjük. Ezen áztatást 2—3-szor végezzük. Mikor így a vadgesztenye keserűségétől megtisztult, megszáritjuk és kitűnő takarmányt nyerünk, amelyet még a baromfi is szívesen fogyaszt.

— **A kulai polgári iskola felavatása.** Az új kulai polgári iskola ünnepélyes felavatása szeptember 2-án lesz, utána pedig megkezdik az előadásokat.

— **Két embert megölt a mérgezett dinnye.** Székesfehérvárról jelentik: A somogy megyei Tab községben Szántó Gyula kereskedő, a hetivásáron görögdinnyét vett és hazavitte családjának. Néhány órával a dinnye elfogyasztása után a család tagjai valamennyien rosszul lettek és önkívületi állapotba estek. Másnap Szántó Gyula és 7 esztendő Feri nevű fia az orvosi beavatkozás ellenére kiszenvedtek. Szántó feleségét és két gyermekét a székesfehérvári kórházba szállították. Orvosi megállapítás szerint, a mérgezés a dinnyétől keletkezett. Közvetlen okát még nem derítették ki és így két feltevés van. Az egyik az, hogy azon a földön, ahol a dinnye termett, lépfenében elhullott állatot áshattak el, a másik feltevés szerint, a dinnyetolvajok elleni védekezésül a dinnyeföld tulajdonosa a gyümölcsöt megmérgezte és talán ilyen mérgezett dinnye került Szántó birtokába. Az ügyészség intézkedésére, a csendőrség megindította a nyomozást.

— **A román kormány megtiltotta, hogy fényképfelvételt készítsenek a marosvásárhelyi Bem szoborról.** Varsóból jelentik: A lengyel kormány táviratot küldött a marosvásárhelyi polgármesteri hivatalnak és kérte, hogy küldjék meg a marosvásárhelyi Bem szobor fényképét a varsói múzeum számára. A tanács intézkedett, hogy a mérnöki hivatal állítsa fel a szobrot, ez azonban sehogysen sikerült. A szobron a fej teljesen behorpadt, a nyak előregörbült, az áll a magyar szabadsághős mellére csuszott. A szoborról nem lehet olyan felvételt készíteni, hogy a fénykép csak némileg is elfogadható legyen. Most a bukaresti belügyminisztérium táviratilag megtiltotta a marosvásárhelyi városi tanácsnak, hogy a szoborról fényképfelvételt készítsen. Valószínű, hogy a román kormány szegyenli a lengyelek előtt, hogy ilyen vandál módon távolították el Bem szobrát.

— **Veszedelemes vörös terroristát tartóztatott le a budapesti rendőrség.** Budapestről jelentik: Az elmúlt héten tartott razzia során jó fogást csinált a budapesti rendőrség. Elfogta Kristótoletti János géplakatost, a közel tíz esztendeje körözött vörös terrorlegényt, aki annakidején Székesfehérváron a Babics terrorcsapat egyik vezetője volt. Kristótoletti a rendőrségen semmit sem tagadott. Elmondotta, hogy a kommün bukása után Jugoszláviába szökött, ahol kitűnően ment a dolga, később azonban a gazdasági válság következtében állását elvesztette. Alnéven Magyarországra ment és Nagykanizsán mint géplakatos dolgozott. Később rendes nevére munkakönyvet váltott és Budapesten is rendes néven vállalt alkalmi munkát. A vörös terrorlegény ellen gyilkosság és rablásra való szövetkezés miatt indult meg az eljárás.

Rádió műsor

Péntek, augusztus 24.

Zagreb. 13.15: Gramofonzene. 20.35: Operett. 22: Zenekari hangverseny.

Budapest. 9.30: Hírek, közgazdaság. 11.45: Hírek, közgazdaság. Közben: 12 óra kor déli harangszó az egyetemi templomból. Utána: Kamarazene. 13: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 15: Hírek, közgazdaság, élelmiszerárak. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 17: Dr. Gaál István természetudományi előadása. 17.45: Keringő délután. Zenekari hangverseny. 19.15: Gyorsírási tanfolyam. 20: Hangverseny. 21.30: Pontos időjelzés, hírek. Utána: Károlyi Árpád és cigányzenekarának hangversenye.

Bécs. 11: Délelőtti zene. 16.15: Délutáni hangverseny. 19.45: Paul Wertheimer „Das blaue Wunder“ című vígjátékának közvetítése. Utána: tánczene.

Berlin. 17.30: Szórakoztató zene.

Prága. 17.40: Délutáni hangverseny. 20.30: Színelőadás.

SPORT

A Bácska Noviszádon

Vasárnap délután a noviszádi közönségnek ismét élvezetes programja lesz, amennyiben a Juda Makkabi a szubotici Bácskát látja vendégül. A Juda Makkabinak ebben a szezonban ez lesz az első nagy és mondhatni komolyabb mérkőzése, amelyre a csapat már hetek óta erős tréningekkel készülődik. A csapatban ezuttal először játszik az újonnan leigazolt Sévics, akinek szereplése elé nagy érdeklődéssel tekintenek a noviszádi sportkörökben.

A Bácska veszélyes ellenfél bármely noviszádi elsőosztályú egyesület számára, kétszeresen az a Makkabinak, amelynek a legjobb formáját kell kijátszania, hogy becsületes eredményt érjen el. Arra azonban minden remény meg van, mert a Makkabi csapata az elmúlt hónapok mérkőzésein teljesen összeszokott egységgé forrott össze. A vasárnapi küzdelem tehát általános érdeklődésre tarthat számot.

Előmérkőzést a petrováci Slovacski SK és a NAK kombinált csapata játszanak. A petrováci csapat eddig veretlen volt otthonában és így első noviszádi szereplését nagy érdeklődés előzi meg.

Noviszád székhellyel új alszövetség felállítását kérik

Érdekes indítványt tárgyalt pénteken a noviszádi kerület. Luszti Lajos írásbeli beadvánnyal járult a JNSz elé és ebben azt kéri, hogy Noviszád székhellyel alakítsanak új alszövetséget. A beadvány szerint, a jelenlegi noviszádi kerület jelentős mértékben megnagyobbodna, amennyiben a Bánát, Kula, Verbász továbbá Zemun egyesületei is a noviszádi alszövetség körzetébe tartoznának.

Az indítvány, melynek sorsáról a JNSz szeptemberi közgyűlésén döntenek, a legnagyobb mérvű támogatást érdemli. Noviszád futballsportja már rég elérte azt a szintet, amely méltóvá teszi a környék futballsportjának irányítására, a kerület eddigi működése pedig minden tekintetben a legnagyobb elismerést vívta ki az ország valamennyi sportfóruma előtt.

A Bánát, Kula, Verbász, továbbá Zemun sportegyesületeit, székhelyük földrajzi fekvése Noviszád felé centralizálja. Fejlődésükre a noviszádi futballsportba való bekapcsolódás hatalmas előnyt jelentene és egy célirányosan megjejtett bajnoki beosztás, anyagi szempontból is feltétlenül előnyösnek látszik számukra.

A beadványt a noviszádi kerület egyhangú ajánlással továbbította a beogradi alszövetséghez, illetve a JNSz-hez.

Az „Achilles“ kerékpár klub kapitánya felhívja versenyzőit, hogy a velükibecs-kereki versenyre benevezésüket legkésőbb vasárnap aug. 26. délelőtt 11-ig adják le az egyleti titkárnál. A verseny napja 1928. szeptember 2.

— **Kik vezetnek a vasárnapi közép-európai kupamérkőzéseket.** Miután a BSK—Ferencváros mérkőzést nem Göbel, hanem Pressler bécsi bíró vezeti, így a Zagrebban lejátszásra kerülő Gradjanski—Viktória Zsizkov mérkőzést Göbel, a prágai revansot Ivanicsics budapesti bíró fogja vezetni.

— **Újból elhalasztották a Jugoszlávia—Csehszlovákia válogatott mérkőzést.** A szeptember 30-ra elhalasztott Csehszlovákia—Jugoszlávia válogatott mérkőzést ismét el kell halasztani, mert a csehszlovák szövetség közölte a J. N. Sz-szel, hogy aznap a Szlavia és Spárta játszanak bajnoki mérkőzést és ezért nem állíthatja ki válogatott csapatát. A csehszlovák szövetség egyúttal közölte a J. N. Sz-szel, hogy a válogatott mérkőzés

határnapját Budapesten foglalják megállapítan a Közép-európai Kupa konferencián.

— **Felfüggesztették a szarajevo alszövetség működési jogát.** Zagrebból jelentik: A szarajevo alszövetség ellen már a múltban is számtalan panasz hangzott el a SASK-BSK mérkőzés botránya után pedig a JNSz elhatározta, hogy erélyesen rendet terem a szarajevo alszövetségben. A JNSz tegnapielőtti választmányi ülésén egyhangulag azt a határozatot hozta, hogy a szarajevo alszövetség működését felfüggeszti és a szövetség közgyűléséig, a maga kezébe veszi az alszövetség vezetését és háromtagú külön bizottságot delegált, amely a szarajevo alszövetség ügyét intézi. Ezenkívül a szarajevo egyesületek mindenike egy-egy delegátust küld a háromtagú bizottságba és az így kiegészített végrehajtóbizottság fogja vezetni az alszövetséget. Az alszövetség volt vezetőségének negyvennyolc órán belül át kell adni az ügyeket és a pénztárt a bizottságnak.

Tőzsde

1928 augusztus 23

A dinár árfolyamai

Budapest 10.00-10.06, Bécs 12.41-12.47
Prágában 58.75-59.25 Triesztben 33.60-33.70,
Milanóban 33.60, Berlinben 7.35-7.37,
Londonban 276.

Beograd

London 275.80, Páris 221.37, New York 56.815, Zürich 1094.07, Milano 296.70, Prága 168.27, Berlin 13.842, Bécs 80.007, Brüsszel —, Budapest 9.910, Szófia —, Bukarest —, Amszterdam —, 7 százalékos kölcsönajánlat 88.50, 4 százalékos agrárkölcsön kínálat —, Ratna Steta 433.— Narodna Banka 6700—6800. Izvozna Banka 1030. Opsta Kreditna Banka —.

Zürich

Páris 20.28, London 2520¹/₄, New York 519.35, Brüsszel 72.24, Milánó 27.19, Madrid 86.27 Amszterdam 208.27, Berlin 123.73, Bécs 73.20, Stockholm —, Oszló —, Kopenhága —, Budapest 90.565, Szófia 3.75, Prága 15.39, Varsó 58.20, Beograd 9.128 Athén —, Sztambul —, Bukarest 3.18, Helsingfors —.

Osikagói terménytőzsde

Augusztus 23. Buza szilárd. Szeptember 111³/₄—112, December: 117—117¹/₄. Március: 122¹/₄. Tengeri szilárd. Szeptember: 89⁷/₈, December: 73¹/₈, Március: 75¹/₂. Zab szilárd. Szeptember: 37³/₈, December: 40¹/₈. Március 42³/₈. Rozs szilárd. Szeptember: 97¹/₂, December: 98¹/₈, Március: 100¹/₈.

Noviszádi terménytőzsde

(Hivatalos jegyzések)

Buza, bácskai új 79—80 kg-os, d. k. kötés 240—242.5, f.-bácskai új, d. k. kötés 242.5—245, bácskai új, Tisza 79—80 kg. d. kassza kötés 240—245, bánáti, Vrsac paritás d. k. kötés 235—240, bánáti új 79-80 kg-os d. k. kötés 235—237.5, szerémi új, 79-80 kg. d. k. kötés 237.5—240. Arpa, bácskai új, 64 kg. d. k. kötés 255—265, bácskai új, tavaszi, 68—69 kg. d. k. 300—310, szerémi új, 64 kg-os, d. k. kötés 255—265, bánáti új, 64 kg-os, duplikát k. kötés 255—265 Zab, bácskai új VIII. d. k. kötés 215—220—szerémi új, VIII. d. k. kötés 215—220—szlavóniai új, VIII. d. k. kötés 215—220—Tengeri, bácskai d. k. kötés 303—306 bánáti, duplikát kassza kötés 300—305 szerémi, duplikát kassza kötés 303—306 Buzaliszti, bácskai 0 gg és g új, d. k. 370—380 bácskai, 2. sz. kenyérliszt d. k. kötés 350—360 bácskai, 5. sz. kenyérliszt d. k. kötés 330—340 bácskai, 6. sz. kenyérliszt d. k. 295—305 bácskai, 7. sz. kenyérliszt d. k. kötés 255—265 bácskai, 8. sz. takarmányl. d. k. kötés 190—200 100 százalékos, bácskai, d. k. kötés 285—295 Buzakorpa bácskai, jutazsák d. k. 185—190 szerémi, jutazsákban, d. k. kötés 185—190 bánáti, jutazsákban, d. k. kötés 180—185

Mibe került a világháború

Tízmillió halott, huszmillió sebesült, hétmillió rokkant — Elkészült a világháború végleges statisztikája

Bécsből jelentik: A bécsi Páneurópa központ megbízásából Vojtinszki Vladimir, az ismert statisztikus és nemzetgazdász elkészítette a világháború pusztításának végleges kimutatását. A röpirat, amely számoszlopokban és diagrammokban tárja elénk a világháború pusztításait, hatásos propaganda-eszköz a világbeke érdekében. Elkészítette a győztes államok eladósodása. Ezek 87.000.000.000 aranyárka adósságot csináltak, főként Amerikában, hogy anyagilag győzzék a háborút. Az antant-államok hatvan éven át fognak Amerikának annuitásokat fizetni, hogy törlesszék adósságukat, amelyre viszont a német jóvátételből akarnak fedezetet nyerni. Az összes európai országok háborús költségei majdnem 1200 milliárd schillinget tesznek ki. Vojtinszki részletesen kidolgozta az emberanyagvesztés statisztikáját is. A központi hatalmak kerek 4.000.000 katonát vesztek el, ennyien haltak meg. A sebesültek száma 7.000.000. Ezekben a számokban azonban nem szerepelnek a polgári egyének, asszonyok és gyermekek milliói, akik betegségek és nyomor következtében haltak meg tömegesen a háború alatt. Az antant hadseregei 6.000.000 halottat vesztek, míg a sebesültek száma 12—14 millió. A háború pusztításait azonban legjobban az a tény világítja meg, hogy 1923-ban a hivatalos, az egyes államoktól támogatásban részesülő rokkantak száma 6,854.000 volt.

Rönnyítések a magyar vízumok beszerzésénél

Folyó évi július 3-ikától kezdődőleg a Budapestre való utazás céljából nem szükséges a beográdi, vagy a zágzebi m. kir. utlevélhivataloknál előzetesen vízumot szerezni, mert az utasok magyar vízum nélkül is átélphetik a magyar határt, mely esetben Budapestben kaphatnak hatvan napi tartózkodásra jogosító vízumot. Ez az újítás lényeges idő- és költségmegtakarítást jelent, főleg azoknak, akiknek üzleti vagy magánügyeikben gyakran és sürgősen kell átélpni a magyar határt. A vízumnélküli utazáshoz a beográdi Magyar Királyi Kereskedelmi Képviselet Utazási Osztálya hivatalos bélyegzőjével ellátott igazolvány szükséges, mely ugy a beogradi m. kir. kereskedelmi képviseletnél (Beograd, Palata Akademije, Jakšičeva ul. 2.), mint pedig a felkért S. H. S. vidéki kereskedelmi testületeknél és

Novisádon: Kereskedelmi és Iparbanknál, Putnik Utazási Irodánál a Merkur és Lusztig bankházaknál, valamint „Délbácska” kiadóhivatalában személyenként 35 D. árban kapható.

Szabotican: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Lloyd, Általános Hitelbank, Közgazdasági Bank.

Novi Vrbász: Takarékpénztár, Mezőgazdasági Bank, Schmiedt Frigyes,

Bácska Topola: Közgazdasági Bank Bácsstopolai Takarékpénztár.

Pancevo: Kereskedők Egyesülete, Népbank.

Szarajevo: Kereskedelmi Kamara, Agrárbank, Putnik.

Osizjek: Kereskedelmi Kamara, Jugoszláv Bank,

Vrsac: Kereskedők Egyesülete, Szrpszka Zemaljska Banka, Szalay Utazási Iroda.

Veliki Becskerek: Kereskedelmi Kamara, Takarékpénztár.

Szombor: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Gazdakör.

Szenta: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Gazdakör.

Velika Kikinda: Centralna Štedionica.

Čakovec: Horvát Általános Hitelbank.

Kula: Hitelbank.

Odzaci: Takarékpénztár.

Ada: Leszámitolóbank.

Sztari Becsej: Népbank, Potiska Banka.

Novi Becsej: Általános Hitelbank.

Bela Crkva: Trgovacsko Udrusenje.

Skoplje: Kereskedelmi Kamaránál, személyenként 35 dinár árban kapható. Az igazolvány alapján a vízum Budapesten 50 százalékos kedvezményrel adatik ki és az igazolványok birtokosai részére a Duna Szövetségi Utazási Vállalat a budapesti szállodákban, éttermekben, gyógyfürdőkben és a gyógycélokat szolgáló vasuti utazásoknál je'entékeny árengedményeket is biztosít. Az igazolványok alapján egyébként a szabályszerű magyar vízum a beogradi m. kir. utlevélhivatalnál 50 százalékos engedménnyel előzetesen is beszerezhető.

A Duna vízállása

Augusztus 15-én reggel	—	212
Augusztus 16-án	„	198
Augusztus 17-én	„	179
Augusztus 18-án	„	162
Augusztus 19-én	„	150
Augusztus 20-án	„	144
Augusztus 21-én	„	142
Augusztus 22-én	„	142
Augusztus 23-án	„	148

Szerkesztésért és kiadásért felel:

TOMÁN SANDOR

Apró hirdetések

Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár, a leg-
több apró hirdetés 10 dinár.

Eladó

SZEREMI PRÉSELT SZÉNA waggon és kisebb tételekben a legolcsóbb árban kapható. Zelenak Pál Novi Sad, Vojvoda Šuplička (Batthyány) utca 28. szám. 2755—1

Egy 5 üléses Oktandgyártmányú LUKSZUSZ AUTÓ f. hó 26-án délelőtt 10 órakor önkéntes árverésen ELADÓ Lazar Budosan vendéglősnél, Futoski put 34. 2756—1

FARKASKUTYA 1 éves és 1 jókarban lévő bicikli eladó. Djordjević, Željeznička 78. 1—1

Kiadó

KIADÓ a város központjában egy üres utcai szoba konyhával (vívezeték.) Cim a kiadóhivatalban. 2752—1

VILLÁBAN (Cara Dusana 17.) 2 szoba, fürdőszoba, 6 mellékhelyiség szept. 1-én kiadó. Cim a kiadóban 2670—1

Kereslet

2 DIÁK kertbe nyíló egészséges lakást és teljes ellátást kaphat Futaki ucca 69. alatt. 2713—3

Ügyes ÉPÜLETLAKATOSOK felvétetnek. — Reichel Rudolf, Streljačka 47. szám. 2759—2

DIÁKOT teljes ellátásra keresek. Novisad, Kisačka u 15. 2760—1

Szerb, német nyelvtudással bíró gépiró kezdő TISZTIVISELŐNÖT azonnali belépésre keres novisadi gabonakereskedő cég. Bővebbet Schmolka hirdetőirodában, Novisad. 276—1

HIRDETESEK

Kedvező feltételek mellett eladó teljesen jókarban lévő 6 üléses

Renault autó, új gummikkal.

Bővebbet Slavija carinsko posredništvo
Novisad, Petra Zrinjskog ul. 20.

SAMUEL WOLF és FIA

tisztelettel értesíti nagyérdemű vevőközönységét, hogy tűzifa és szénraktárait a

Strand-utra

helyezte át.

Telefon: 20—46.

HA

NEVETNI, MULATNI és SZÓRAKOZNI AKAR,

RENDELJE MEG

KOTTAS ALADÁR K. A.

SZEPTEMBER HAVÁBAN
MEGJELENŐ

VÁLOGATOTT

HUMOROS

IRÁSAIT

A KÖNYV 160 OLDALON

JELENIK MEG

KACAGTATÓ TARTALOMMAL,
MŰVÉSZIES ILLUSZTRÁCIÓKKAL

Ára füzve **30** kötve **50** dinár

Előfizetések a szerző címére Novisad, Iskola ucca 8. szám alá, vagy a „Délbácska” kiadóhivatalához intézendők.

Aki 10 előfizetőt gyűjt,

ingyen kap

1 kötött és számozott példányt

BREZOVAC IMRE műszaki vállalat Novisad

Műhely: Kamenička ulica 37.

Központi fűtés és szellőztetés, fürdőszoba, vízvezeték, csatornázás, légszusz- és acetilén-világítás berendezési vállalat. Első jugoszláviai autóhűtő készítő és javító. — Precíz lemezmegmunkáló és bádigos műhely. — Tervvel és költségvetéssel díjtalanul szolgál. — Javitások olcsón és pontosan eszközöltetnek.

Árlejtési hirdetmény

A novisadi rom. kath. egyházközség f. hó 26-án, vasárnap délelőtt 10 órakor nyilvános szóbeli árlejtés útján eladja a helyszínen a dunaparti Szt. János kápolna anyagát. Az árverezők az árlejtés megkezdése előtt 2000 dinárt tartoznak a helyszínen óvadéku' letétbe helyezni. Az árlejtés végeztével a legtöbbet ígéro óvadéka vissza lesz tartva, míg a többi árverező óvadéka nyomban vissza lesz térítve. A vevő a vételárat a bontás megkezdése előtt tartozik az egyházközség pénztárába befizetni és a bontásból eredő törmeléklet köteles széjjeltergetni. Az ajánlat végleges elfogadása felett az egyházközség gazdasági bizottsága dönt. Novisad, 1928. augusztus 22.

A rom. kath. hitközség
előljárósága.

Nagyban!

Nagyban!

Legnagyobb iskolatáska-műhely **Lazar M. Lazarević** Novisad, Pašičeva ul. 30. Raktáron 66.— dinártól mindenféle **iskolatáskák** felele. Elsőrendű kidolgozásu. Árjegyzéket kívánatra ingyen küld. **Nyereg** teljes felszereléssel elsőrendű anyagból Dinar 1150.—ért.

Nagyban!

Nagyban!